

wetenschap en kinderspel

Het is april 2004, de zon schijnt en er is een klein beetje wind. In Apeldoorn verzamelen zich ruim 40 enthousiaste vliegeraars voor de Historical Kite Workshop 2005. Het is de vierde workshop in een reeks die in 2001 van start ging. De eerste drie werden in Duitsland georganiseerd. Tijdens de workshop wordt door de deelnemers onder andere een reconstructie gebouwd van een historische vlieger. In de Duitse workshops werden al gebouwd: een Conyne naar voorbeeld van een origineel model uit 1906, een Voigtländer vogelvlieger uit de dertiger jaren en de Eddy naar de patentbeschrijving uit 1900. In Apeldoorn is gewerkt aan de Cerf Volant Anémomètre naar een modelbeschrijving van Frits Sauvé. De workshop vond plaats in het 'Woldhuis', een verblijfscentrum van de Stichting Veldwerk Nederland. Een ideale locatie onder ideale omstandigheden.

Het programma van de workshop omvat naast de nabouw een vijftal presentaties over historisch vliegeren. Deze worden verzorgd door de klinkende namen: Scott Skinner van de Drachen Foundation uit Seattle, Jan Desimpelaere uit België, Paul Chapman uit Engeland, Frits Sauvé en Douwe Jan Joustra uit Nederland.

Zo gauw de eerste deelnemers het huis binnenkomen worden de vliegers al uitgepakt. Het hele huis komt binnen een paar uur vol te staan met bijzondere vliegers: originele en prachtige zelfgemaakte modellen. Alle reconstructies en replica's van historische vliegermodellen. Er staat een rijtje 'Gibson girls' met alle toebeho-

ren er bij. Dit zijn noodradio's die piloten van de geallieerden in WOII bij het overlevingspakket hadden zitten in geval van 'pech'. Met de bijbehorende vlieger werd de radioantenne omhoog gebracht. In de grote zaal verschijnt een hele reeks kindervliegers van illustere merken, zoals het Engelse Brookite, maar ook van Nederlandse herkomst zoals het vlieger-tje van 'de Valkenier' (is er iemand die meer weet over deze vliegerfabriek?) en natuurlijk een Roloplan. Ook staat er een grote vogelvlieger van Arno Haft, een bekende vliegeraar uit Hamburg, die vooral in de vijftiger jaren actief was.

De deelnemers komen voor een groot deel uit Duitsland, omdat hier al driemaal de workshop is georganiseerd. Daarnaast is er voor het eerst een grotere groep Nederlanders aanwezig. Verder is er belangstelling uit Zwitserland, België, Engeland en de Verenigde Staten. Een bont en zeer internationaal gezelschap. Een bijzonder kenmerk van deze weekenden is natuurlijk dat er geen vliegers worden opgelaten. Er wordt veel tijd besteed aan het bekijken van de modellen en de details die daarin zitten. Ook is er continu debat over de replica's. Die krijgen zeer veel waardering, hoewel dat sterk afneemt als iemand spinakerdoek heeft gebruikt. Het ideale bouw materiaal is katoen, linnen en zelfs zijde. Ook in

deze natuurlijke materialen is erg veel verschil te zien en dus is ook de kwaliteit van de gebruikte stof regelmatig onderwerp van gesprek.

METEOROLOGISCHE VLIEGERS.

Het is Frits Sauvé die het spits af mag bijten in de workshop. Hij vertelt over de ontwikkeling van het gebruik van vliegers in de meteorologie. Ook in Nederland is door het KNMI gewerkt met vliegers. Het vliegerstation Soesterberg was het belangrijkste vliegerterrein van het KNMI. Het was de heer Cannegieter zelf, die initiatieven nam. Er werd gebruik gemaakt van een permanente tent met daarin een lier. De eerste handlier is een lier van het type, dat door de marine werd gebruikt voor diepzeeonderzoeken. De latere motorlier werd gebouwd door een Duitse firma, die al lieren gebouwd had voor meteorologische stations. De vele interessante foto's die Frits toont, laten zien dat men er gebruik maakte van Hargrave-doosvliegers van behoorlijke afmetingen en ook de zogenaamde "Diamant Drachen" naar ontwerp van Wladimir Köppen van het weerstation van de Seewarte te Hamburg werden gebruikt. In Nederland werd door Christiaan Nell in 1909 de Nederlandsche Weerkundige Vlieger Vereniging opgericht. Deze vereniging begon met een vliegerstation nabij

